

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Bibliothèque électronique suisse

EX NICOLAI
DAMASCENI
VNIVERSALI HISTORIA

SEV

De moribus gentium libris excepta

IOHANNIS STOBÆI

collectanea,

QVÆ

NICOLAUS CRAGIVS latina fecit, &
seorsum edidit.



APVD

Petrum Santandreanum,

CLD ID XCIII.





VIRTUTE, ERUDITIONE
ET GENERE NOBILISSIMO

OLIGERO ROSÆCRANTIO

ILL. D. GEORGII ROSÆCR. F.

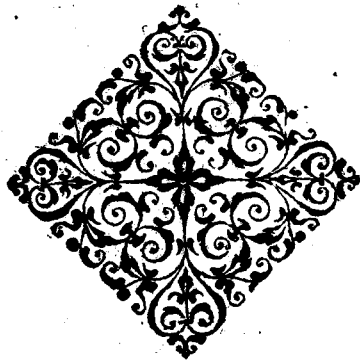
NIC. CRAGIUS S. D.

Radicatur à multis Nobil. Oligere, & quidem doctissimis viris, singularis tui ingenij felicitas, necnon egregium circa Philosophiam studium. Et tu ipse refidem facis, nihil ad gratiam ab illis fingi, sed quantum laude eorum fertur, tantum merito tibi tribui. Praclarum vero institutum, nec scio an generoso & excelso tuo animo aliud dignius. Ac gratulor patriae familiaeque talem Rosæcrantium, gratulor parentibus tam insignem filium. Sed patere tamen, me Oligere, amore tui, patriaeque studio, hoc à me dici, non tantum conuenire tibi tam illustri loco orto, eam quae in contemplatione naturae occupata est Philosophiam; sed multo magis alteram, quae de Virtutis actionibus disserit, & vitae civilis praecepta tradit. Nam haec propius ipsum hominem id est, mentem nostram attingit, & in ea humanae sapientiae meditatio & exercitatio praecipue consistit. Quod haud dubie ita saniores quique Philosophorum iudicarunt, qui illa non contenti, istius studium vel maxime sibi excolendum existimarunt. Id quod ne longè petitis exemplis tibi confirmare necesse sit, à Principibus Philosophorum discas. Vide mihi septem sapientes Graeciae, qui Philosophiam ipsam condide-

runt, eorum in solam Thaxtem habes natura arcana scrutantem, reliqui in Politia versari. Et ex illis ipsis Philosophis, quos maximi facere potes, Socrates, Plato, Aristoteles, Theophrastus, permagnam in hanc operam & studium posuerunt. Atque ut paucis absolvam, fuit hoc familiare cunctis ferè Philosophis, ac in primis Academicis tum Peripateticis. Quorum è numero est Nic. Damascenus haud postremus, qui ad exemplum Aristotelis ac Theophrasti, huius generis scripsit libros octoginta Καθολικῆς ἰστορίας, ut vocat, seu de moribus gentium vniuersarum, plenos haud dubiè bonæ frugis & multiplicis doctrina. Utinam extarent tantummodo, tum huius, tum istorum auctorum quos dixi, scripta, non esset ista erudita doctrina pars à cultoribus adeo deserta: sed inueniret complures tui similes verè nobiles, id est ad virtutis gloriam recta via grassantes, quorum animis efficacissimum sui amorem excitarer. Sed quia manca præceptorum aliquatenus Philosophia, & historia huiusmodi politica destituimur, haud nullo in operapretio studium ab iis occupari putandum, quibus ad curam est hæc qualiacumque veterum Rerumpub. monumenta conseruare. Quapropter quæ istius Nic. Damasceni in collectaneis apud Stobæum reperi, placuit descripta & seorsum excusa hoc tempore euulgare, ac quod ad Gnomas seu sententias propriè non pertineant, suo quasi auctori ex aliena possessione asserta restituere. Nam quæ apud Athenæum sunt, vel quæ alia eò pertinentia obseruare licuerit, aliàs addidurus. At tamen si non sint hæc eius generis, ut politicum efficiant, sicut nec item philosophorum præcepta: eo tamen loco habenda, ut cum vsu rerum coniuncta prudentiæ & consily fundamenta maiorem in modum confirment. Sed præcepta & instituta politica Nobiliss. Oligere, ex hisce & aliis philosophorum libris petes: vsu certè non aliunde melius disces, quam

quam ab illustri parente tuo, in quo Deus tibi vim sapientie &
aliarum magnarum virtutum exemplum statuit. Ad cuius imi-
tationem si totum te compares, eique te quam simillimum praestes,
nihil ferè maius est, quod à te patria desiderarit. Quod tibi ut con-
tingat, omnes patriæ amantes precamur, idque ut de te indubitatè
speremusq; virtus & eruditio iubeat tua. Per quam virtutem tuam,
Nobiliss. Oligere, te maiorem in modum rogo velis hunc libellum
tuo nomini dicatum, gratum habere, & præ illo animum, unde
prodyt, longè magis acceptare. Quod si feceris, hoc quod iam stu-
dij mei erga te pignus, huius libelli oblatione habes, dabo operam
ut postmodum aliquo cum fœnore luam & redimam.

Vale feliciter nobilissime
Oligere.





ΕΚ ΤΩΝ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.

ΘΥΝΟΙ

Θυνοί τοις ναυαγοῖς φιλανθρωπὸς δεχόμενοι, φίλοι ποιουῦνται. Τῶν δὲ ξένων, τοῖς μὲν ἐκουσίως ἐλθόντας, σφόδρα τιμῶσι· τοῖς δὲ ἀκουσίως, κολάζουσι.

ΑΡΙΤΟΝΟΙ.

Αρίτονοι τῆς ἐμφύχων κέν ἀποκτείνουσι. τὰ δὲ κρεῖμνα τῆς χησιθελίων ἐν χησοῖς ἐλύτεις φυλάττουσι.

ΔΑΡΔΑΝΟΙ

Δαρδανεῖς, Ἰλλυρικὸν ἔθνος, τοῖς ἐν τῆ βίῳ λούονται μόνον, ὅταν θηριῶνται, καὶ ἐπὶ γάμοις, καὶ τελευτῶντες.

ΓΑΛΑΚΤΟΦΑΓΟΙ.

Γαλακτοφάγοι, Σκυθικὸν ἔθνος, αἰοκοί εἰσι, ὡσπερ καὶ οἱ πλείοι Σκυθῶν.

Τροφῶν δὲ ἔχουσι γάλα μόνον ἵππιον, ἔξ ἑ τυροποιουῦντες, ἐδίουσι καὶ πίνοσι. Καὶ εἰσι δὲ τὸ δυσμαχέτατοι, σὺν αὐτοῖς πάντη τιμωτέροισιν ἔχοντες. οὗτοι καὶ Δάρειον ἐτρέφαντο.

Εἰσι δὲ καὶ δικηγόμοι, κοινὰ ἔχοντες τὰ τε κτήματα καὶ τὰς γυναῖκας. ὡσε τοῖς μὲν πρεσβυτέροις αὐτῶν πατέρας ὀνομάζειν, τοῖς δὲ νέοις παῖδας, τοῖς δὲ ἡλικίαις ἀδελφοῖς.

Ὡν ἑνὴ καὶ Ἀνάχαρις, εἰς τῆς ἑπτὰ σοφῶν νομοθετῆς· ὃς ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἵνα ἰσορροπή τὰ τῆς ἄλλων νόμμου.

Τούτων καὶ Ὀμηροῦ μέμνηται, ἐν οἷς φησι·

Μυστῶν τ' ἀρχαμάχων καὶ Ἀγαυῶν ἵππομολγῶν,

Γαλακτοφάγων, Ἀβίων τε, δικηγόμων ἀνθρώπων. Ἀβίοις δ' αὐτοῖς λέγει, ἢ δὲ τὴν γλῶσσην μὴ γεωργεῖν, ἢ δὲ τὸ αἰοκοῖς εἶναι, ἢ δὲ τὸ χησιθελίαν



EX NICOLAO DAMASCENO
DE MORIBVS GENTIVM.

THYNI.



THYNI naufragos humaniter excipiunt, & amicitia sibi deuinciunt. Sed & ex peregrinis eos, qui sponte accedunt, eximie honorant: Qui vero inuiti ad ipsos delati fuerint, puniuntur.

ARITONI.

Aritoni nullum animal maectant. Oracula sua testis inscripta habent, quae in aureis inuolucris custodiunt.

DARDANI.

Dardani, gens Illyrica, ter saltem in vita lauantur, quum in lucem recens editi sunt, quum nuptias contrahunt, quum fato sunt functi.

GALACTOPHAGI.

Galactophagi, gens Scythica, non in aedibus degunt, vt & plerique alij Scytharum.

Victus eis saltem equarum lacte constat, vnde caseos conficiunt, vt ita eo tum potu tum cibo vtantur. Itaque non facile bello superantur, quod commearus vbique ipsis praesto sit. Hi & Darium domum remeare coegerunt.

Sunt autem inuicem iustissimi, vt pote qui facultates & vxores communes habeant. Vnde inter se Seniores quosuis patres suos appellunt, iuniores filios, & aequales fratres.

Ex his oriundus Anacharsis, in septem sapientum numero habitus, qui in Graeciam venit, vt leges & instituta aliorum disceret.

Quin meminit eorum & Homerus vbi inquit,

Myssorum cominus pugnantium, & Agaurorum equas mulgentium.

Et Galactophorum, Abiorumque iustissimorum hominum. Abios autem vocat eos, siue quod terram non colerent, siue quod sine domibus degerent, siue etiam quod hi soli arcus in

χρησταί τούτοις μόνοι τόξοις. βίον γὰρ λέγει τὸ τόξον.

Παρά τούτοις ἐδὲ εἷς, ἔτε φρονῶν ὡς φασιν, ἔτε μισῶν, οὔτε φοβούμενος ἰσορήθη, δὲ τὴν τῆ βίου κοινότητα, καὶ δικαιοσύνην.

Μαχηροὶ δὲ οὐχ ἥττον αὐτῶν αἱ γυναῖκες, ἢ οἱ ἄνδρες, καὶ συμπολεμοῦσιν αὐτοῖς ὅταν δέη. Καὶ δὲ τὸ Ἀμύζονας θυμαιοτάτας εἶναι, ὡς ποτὲ ἐλάσασιν μέχρι Ἀθηνῶν καὶ Κιλικίας, ὅπν τότε παρώκουε ἕως τῆς Μαιώπιδος λίμνης.

I B H P O I.

Ἰβήρων αἱ γυναῖκες κατ' ἔτος δ, πᾶν ἐξυφαίωσιν ἐν κοινῷ δικαιοσύνην. Ἄνδρες δὲ χροτόνητοι κείνατες, τὰ πλεῖστα ἐργασαμένωι περὶ μῶσιν.

Ἐχουσι δὲ καὶ μέτερον πζώνης, ἢ τὴν γαστέρα περιλαβεῖν ἀπὸ μὴ δυνήδωσιν, ἀιχρὸν ἠγροῦνται.

O M B P I K O I.

Ομβρικοί ἐν ταῖς πρὸς τοὺς πολεμίους μάχαις ἀίχρισον ἠγροῦνται ἠττημένοι ζῶν, ἀλλ' ἀσφαλαῖον ἢ νικᾶν ἢ ἀποθνήσκουσιν.

Ομβρικοί ὅταν πρὸς ἀλλήλους ἔχουσιν ἀμφισβήτησιν, καὶ σπλιθάντες, ὡς ἐν πολέμῳ, μάχονται καὶ δοκοῦσι ἀκαρότερα λέγειν, οἱ τοὺς ἐναντίους ἀποσφάζαντες.

K E Λ T O I.

Κελταὶ οἱ τὰ ὠκίαν ἀγνητῶντες, ἀιχρὸν ἠγροῦνται τοῖσιν καταπίπτοντα ἢ οἰκίαν φύζαν.

Πλημμελίδος δὲ ἐκ τῆς ἕξω θαλάττης ἐπαρχομένης, μεθ' ὅπλων ἀπαντῶντες ὑπομύουσιν ἕως κατακλύζονται, ἵνα μὴ δοκῶσι φύζοντες τὸν θάνατον φοβεῖσθαι.

Κελτοὶ σιδηροφοροῦντες τὰ καὶ πόλιν πρᾶττουσιν.

Μεῖζω δὲ ὄσιν ὀπιμίμα καὶ τὴν ξένον ἀειλότος, ἢ πολίτην. Ἐὰρ τὴν μὲν γὰρ θάνατος ἢ ζημία· Ἐὰρ τὴν δὲ πολίτου φυγή.

Τιμῶσι μάλιστα τοὺς χείραν τὰ κοινῶ πρὸς σὺνταμίμους!

Τὰς δὲ θυρας τῶν οἰκιῶν ἐδέποτε κλείουσι.

P A I Δ A Λ I O I.

Ἐν Παιδαλίοις, Ἰσθμικὸν ἔθνος, οὐχ ὀδύων, ἀλλ' ὀσιμετώτατος τῶν παρόν-

bellis vsurparent. Arcus enim poetæ haud rarò *Sic* dicitur.

Apud hos (vt ferunt) neminem deprehendere est inuidia laborantem, aut odio flagrantem, siue metu perculsum, propter vitæ istam communionem & iusticiam.

Bellicosæ autem ipsorum non minus mulieres sunt, quam viri, quæ & vnà in prælium eunt, quum ita factò opus. Itaque & Amazonas scæminas generosissimas esse, adeò vt progressæ sint cum exercitu olim Athenas, & in Ciliciam vsque, quando videlicet iuxta Mæotim paludem habitarunt.

I B E R I.

Iberorum mulieres quotannis in publicum exhibent, quod tela confecerunt. Viri autem suffragiis lecti de ipsis iudicant, & quam earum plurimum laborasse inueniunt, ei primos honores deferunt.

Habent quoque zonam certæ mensuræ, intra quam si venter cuiusquam comprehendi nequeat, pro dedecore id magno habetur.

Vmbriçi quum controuersias inter se habent, pugnant armati ac si bello congregiendum esset: & videntur iustiorum habuisse causam, qui aduersarium interemerint.

C E L T Æ.

Celtæ Oceani accolæ, pro dedecore habent, si quis muro aut domui ruenti se subducatur.

Inudatio quum ex mari exteriori accedit, armis induti ei obuiam eunt, subsistuntque donec mergantur, idque ne fugientes videantur quoquo modo mortem formidare.

Celtæ gladiis cincti Reipub. negotia tractant.

Grauiorem etiam pœnam apud eos luit, qui peregrinum, quam qui ciuem interemerit. Illi enim mors irrogatur, isti exilium indicitur.

Ante omnes honore eos afficiunt, qui victoria potiti agrum aliquem in publicum acquisuerunt.

Ianuas ædium nunquam occlusas habent.

P Æ D A L I I.

Apud Pædalios, gentem Iridicam, non sacrificus, sed prudentissimus

παρόντων κατάρχεται ἡ γένεσις. αἰτεῖται δὲ αἰεὶ ὡς αἰεὶ ἡβὴν ἐδὲν ἄλλο, πλὴν δικαιοσύνης.

ΠΡΑΤΣΙΟΙ.

Πραῦσοι τοὶ ἀσυγείτονας, εἰὰ λιμῶν πιεθῶσι, τρέφονται.

ΤΕΛΧΙΝΕΣ.

Τελχῆνες ἀφ' ἑσθῶν ὀνομαζόμενοι τὸ ἀνέκαθεν κρήτες, οἰκήσαντες τε καὶ ἐν Κύπρῳ. μεταναστάντες δὲ εἰς Ρόδον, καὶ ἑσθῶν τιμὴν ἦσαν καταχόντες, βασκανοὶ τε σφόδρα ἦσαν καὶ φθονεροί.

Τεχνίται δέοντες, καὶ τὰ ἡβὴν ἑσθότερον ἔργα μιμησαμένοι, Ἀθλίνας τελχίνιας ἀγαλμα ἑσθῶν ἰδρυσάντο, ὡς εἰ τις λέξη Ἀθλίνας βασκανοῦ.

ΤΑΡΤΗΣΣΙΟΙ.

Παρὰ Ταρπασίοις νεώτερον παρ' ἑσθῶν καταμαρτυρεῖται, ἐκ ἕξις.

ΛΕΤΚΑΝΟΙ.

Λετκανοὶ διαζέονται ἀλλήλοις, ὡς πρὸς ἄλλου πρὸς ἀδικήματος, ἔτοιμα καὶ ἀσότηας καὶ ἀργίας.

Εἰ ἀπὸ τῆς ἀσότητος δανείσας χρέος ἐλεγχθῆσι, σέρεται αὐτὰ.

ΣΟΤΝΙΤΑΙ.

Παρὰ Σουίταις κατ' ἔτος, οἷ τε ἡίδροι κείνοντα δημοσίᾳ καὶ ἀπ' ἀργυρίων. ὁ δὲ κριθεὶς ἀείσος εἶδ', λαμβάνει μὲν βούλεται, εἶδ' ὅ μιν δαίμων δυνάστερος, καὶ ἔτος ἐρεξῆς.

ΛΙΜΙΡΝΙΟΙ.

Λιμύρνοι κοινὰς τὰς γυναῖκας ἔχουσι, καὶ τὰ τέκνα ἐκ κοινῶν τρέφουσι μέχρι ἡβῆς πάντε. εἶτα τῶν ἑκτῶ σὺν ἐνέγκαντες ἀπαντὰ τὰ παῖδια, τὰς ὁμοιότητας πρὸς τοὺς ἀνδρας εἰκάζουσι, καὶ ἐκείνῳ τὸ ὄμοιον ἀποδιδόσκει πατερί. ἀφ' ἧς δὲ ἀν' ἰσολάβη τὸ παῖδιον, ἕκαστος ἑὸν ἀπολαμβάνει.

tissimus omnium qui præsto sunt, sacra auspicatur. Petitur autem à Diis nihil aliud quam iustitia.

PRAYSII.

Praysij, vel Prasiij, vicinos fame afflictos alimento subleuant.

TELCHINES.

Homines illi qui Telchines dicti, antea quidem Cretenses erant, sed postea & Cyprum inhabitaverunt. Vnde quum in Rhodum migrassent, primique eam insulam occupassent, maligni admodum & invidi extiterunt.

Quum verò & hi artes mechanicas exercerent, maiorumque opera imitarentur, Mineræ Telchinæ statuam primi erexerunt, quod nomen sonat ac si dicas, Mineræ invidæ.

TARTESSII.

Apud Tartessios minori natu aduersus maiorem testimonium ferre non licet.

LVCANI.

Lucani tanquam criminis alicuius, etiam luxuriæ ignariæque iudicia agitant.

Si quis conuictus luxuriosa mutuum dedisse, mutuo isto multatur.

SAMNITES.

Apud Saunitas vel Samnites de adolescentibus & virginibus quotannis publicum habetur iudicium. Quem igitur eorum optimum esse sententia iudicum pronunciarit, is sibi ex virginibus eligit uxorem quam vult, deinde secundus ab eo alteram, & sic de cæteris fit deinceps.

LIMYRNII.

Limyrnij uxores habent communes, & liberos communiter alunt vsque ad annum ætatis quintum. Anno autem sexto in vnum conuocant omnes pueros, atque tum ex similitudine ad quemlibet virorum coniecturam facientes, cuiuslibet similem patri filium assignant. Quum itaque quis agnouerit puerum suum, tum quilibet eum vt filium educat.

ΣΑΥΡΟΜΑΤΑΙ.

Σαυρομάτα δὲ τριῶν ἡμερῶν σποιδῶνται εἰς ὠλήροσιν.

Ταῖς δὲ γυναιξὶ πάντα πείδονται ὡς διαοίταις.

Παρθέρον δὲ ἐπετέθει στωικίζουσι πρὸς γάμον πρὶν αὐτὸν πολέμου ἀνδρακτεῖν.

ΚΕΡΚΕΤΑΙ.

Κερκέται τοῖς ἀδικήσαντας ὀποῦν, ἢ ἱεραῖν ἀπειροῦσιν.

Ἐὰν δὲ τις κυβερνῶν σάφος δαμαρτή, προσιόντες ἐφεξῆς ἕκαστοι ἐμπίουσι αὐτῷ.

ΜΟΣΤΝΟΙ.

Μόσται οἱ τὸν ἑαυτῶν βασιλέα τρέφουσι ἐν πυργῷ κατακλείουσι.

Ἐὰν δὲ τις δόξῃ κακῶς ποτὲ βίβη λεύσσει, τὰ λιμῶν αὐτὸν ἀποκτενεῖσι.

Τὸν δὲ τρεφόμενον ὅτιον ὄξισου διαρῶσι, μέγας κοινῇ ὄξελόντες τοῖς ἀφικνημόροις ξένοις.

ΦΡΥΓΕΣ.

Φρύγες ὄρκους ἐχρῶνται, οὐτ' ὀμνύουσιν, οὐτε ἄλλοις ὄρκουμνῆτες.

Ἐὰν δὲ τις παρ' αὐτοῖς γεωργικὸν βοῦν ἀποκτείνῃ, ἢ σκίος ἢ ὄφι γεωργίαν κλέψῃ θανάτῳ ζημιῶσι.

Φρύγες ἐκατορῦττουσι τοὺς ἱερεῖς τελευτήσαντας, ἀλλ' ὅπῃ λίθους δεκαπῆχας πθέασθ' ὀρδοῖς.

ΛΥΚΙΟΙ.

Λύκιοι τὰς γυναῖκας μάλλον, ἢ τοὺς ἀνδρας τιμῶσι, καὶ καλοῦνται κητέρον. Ταῖς τε κληρονομίας ταῖς θυγατέρας λείπουσι, ἐ τοῖς υἱοῖς.

Ὅς δ' αὖ ἐλεύθερος ἀφ' κλέπτων, δούλος γίνετα.

Ταῖς δὲ μαρτυρίας ἐν ταῖς δικαίαις, οὐκ ὀδοῦν παρέχοντα, ἀλλὰ κατὰ μῦθα.

ΠΙΣΙΔΑΙ.

Πισίδααι διπνουῦντες ἀπάρχονται τοῖς γονεῦσιν, ὡς ἡμεῖς τοῖς θεοῖς ὠραωνοῖς.

SAVROMATÆ.

Sauromatæ (vel Sarmatæ) tribus diebus cibo se ita ingurgitant, vt repleantur.

Vxoribus in omnibus obtemperant, tanquam Dominabus.

Virgini non prius nuptias concedunt, quam hostem aliquem interfecerit.

CERCETÆ.

Cercetæ reos cuiuscunque admissi criminis ita puniunt, vt sacris interdican.

Si quis scapham gubernans impegerit, accedentes ordine singuli illi inspuunt.

MOSYNI.

Mosyni Regem suum educant turri inclusum.

Si quis iudicatus sit minus benè in publicum cõsuluisse, eum fame enecant.

Fruementum quod ipsis ex agris prouenit æqualiter distribuunt, partem inde aliquam in commune conferentes pro peregrinis aduenientibus.

PHRYGES.

Phryges omni abstinent iureiurando, ita vt nec ipsi iurent, nec alios ad iurandum adigant.

Si quis apud eos bouem aratorem interfecerit, aut agriculturæ instrumentum furripuerit, morte multatur.

Phryges non defodiunt in terram sacerdotes mortuos, sed super columnas lapideas decem cubitorum erectos statuunt.

LYCII.

Lycij plus honoris mulieribus quam viris deferunt, nominæque eis à matribus induntur: Itèmq; bonorum hæredes filias, non filios relinquunt.

Si quis liber condemnatus fuerit furti, pœna seruitutis ei interrogatur.

Testimonia in causis non protinus ferunt, sed post mensem demum.

PISIDÆ.

Pisidæ conuiuantes, parentibus epularum primitias libant, perindè vti nos Diis federum amicitiaque praesidiis.

Graui-

Ἡ δὲ μεγίστη κείσσι ἐστὶ ὡδὴ κατὰ θήκης· τὸν δὲ σκοπεῖσθαι τε, θανατοῦσιν.

Ἐὰν δὲ μοιχὸς ἀλώθῃ, φειάχεται τὴν πόλιν ἐπὶ ἄνου μὴ τῆς γυναικός, ἐπὶ ἡμέρας ταπτάς.

ΑΙΘΙΟΠΕΣ.

Αἰθίοπες τὰς ἀδελφὰς μάλιστα τιμῶσι καὶ τὰς δευδράς μάλιστα καταλείπουσιν οἱ βασιλεῖς, ἐπὶ αὐτῶν, ἀλλὰ τοῖς τῶν ἀδελφῶν υἱοῖς. Ὅταν δὲ ὁ δευδρά μῦθος μὴ ᾖ, τὸν κάλλισον ἐκ πάντων καὶ μαχιώτατον αἰερωῦνται βασιλέα.

Ἀσκήσι δὲ δισέβειαν καὶ διαγοσιύλω.

Ἄθροεσι δὲ αὐτῶν αἰεῖται, καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς κειμένων πολλῶν, ἐδὲ εἰς κλέπτει.

ΒΥΑΟΙ.

Ἐν Βυαοῖς Λίβυσι ἀνὴρ μὲν αἰδρωῖν βασιλεύει, γυνὴ δὲ γυναικῶν.

ΒΑΣΟΥΛΙΕΙΣ.

Βασουλίεις Λίβυες ὅταν πολεμῶσι, τὰς μὲν νύκτας μάχονται, τὰς δὲ ἡμέρας εἰρήνῳ ἄζουσι.

ΔΑΨΟΛΙΒΤΕΣ.

Δαψολίβυες ὅταν σωμαχθῶσι, πάντες ἅμα γαμοῦσιν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ μὴ δύσιν πλειάδος, καὶ μὴ τὴν ἐσίασιν χερεῖς τῶν γυναικῶν κατακειμένων κατασβέσαντες τὸν λύχρον εἰσέρχονται, καὶ ὅ τυχόν, ἢ αὐτὴν τύχη λαμβάνει.

ΓΑΛΧΛΕΤΕΙΣ.

Γαλχλετεῖς Λίβυες, ὅταν πολλοὶ μνηστῆσονται γυναικα ὡδὴ τὰ κηδὶς ἢ δεπνοῦσι, παρέρουσι τῆς γυναικός. πολλὰ δὲ σκηπτόντων, ἐφ' ᾧ αὐτὴ γυνὴ γέλαση, τούτῳ σωοικεῖ.

ΣΟΡΔΟΛΙΒΤΕΣ.

Σορδολίβυες ἐδὲν κέκλιται σκεῦος ἐξω κύλικος καὶ μαχίρας.

ΑΛΙΤΕΜΙΟΙ.

Αλιτέμοι Λίβυες τοῖς ταχτάτοις αὐτῶν αἰερωῦνται βασιλεῖς· τῶν δὲ ἄλλων τιμῶσι τὸν διαχίωτατον.

Grauiſſimum apud eos iudicium depoſiti agitur, quod qui fraude inuerrere conuictus fuerit, morte afficitur.

Si quis in adulterio comprehenſus fuerit, is cum adultera aſino infidens per urbem circumducitur, idque ad conſtitutum aliquot dierum ſpacium.

ÆTHIOPEſ.

Æthiopes ſororibus potiſſimum honorem exhibent, & ſucceſſionem tradunt Reges, non ſuis, ſed ſororum filiis. Quod ſi ex iis nullus ſuperſit, cui ſuccedere ius ſit, tum pulcerrimū omnium & bellicoſiſſimum Regem deligunt.

Exercent ij præcipue pietatem & iuſtitiam.

Ædibus ipſorum nullæ ſunt ianuz, cumque in viis publicis multa ſita iaceant, nemo eorum aliquid furatur.

B V Æ I.

Apud Buzos, Libyæ ſeu Africæ gentem, vir inter viros dominatum gerit, mulier inter mulieres.

B A S V L I E I.

Baſuliei, Libyæ gens, quum bellum gerūt, noctu quidem prælium committunt, interdium verò pacem ſeruant.

D A P S O L I B Y E S.

Dapſolibyes ſimulatque in vnum conuenere, vniuerſi ſimul nuptias cōtrahunt eodem die, poſt occaſum pleiadum. Etenim vt conuiuati ſunt ad mulieres ſeorſim accumbētes extinctis luminibus adeunt, quamque earum fortè quiſpiam naçtus fuerit, eam & vxorem ducit.

I A L C H L E V E I.

Ialchleuei, gens Libyca, quum multi ſimul eandem ſponſam ambient, apud ſocerum ſeu ſponſæ petitæ patrem cœnant. Dum verò multis diebus ſibi inuicem illudunt, cui eorum ſponſa arriſerit, is eam ducit.

S A R D O L I B Y E S.

Sardolibyes nullam ſupellectilem ſibi parant, præter calicem & gladium.

A L I T E M I I.

Alitemij Libyes pernicioſiſſimos Reges eligunt: Ex reliquis prout quiſque maximè iuſtus eſt, ita & dignitate eminent.

ΝΟΜΑΔΕΣ.

Οἱ Νομάδες τῆς Λιβύης ἐν ταῖς ἡμέραις, ἀλλὰ ταῖς νυξίν, αὐτῆ ἀριθ-
μοῦσι τὸν χρόνον.

ΑΦΑΡΑΝΤΕΣ.

Αφάραντες Λίβυες ὀνόματα ἐκ ἔχουσιν ἠλίω δὲ αἰγίοντι λοιδορευ-
ται, ὡς πολλὰ κακὰ φήνασι.

Τῶν δὲ θυγατέρον ἀείσας κείνουσι, τὰς πλείον χρόνον μεμνηκίας
παρθένοισ.

ΒΟΙΩΤΟΙ.

Βοιωτῶ ἔτιοι τοῖς χρόσι ἐκδοδιδόντας εἰς ἀγορᾷ ἀγοντες, καδίστα
κελεύουσιν, εἶτα κόφινον ἐπιβάλλουσιν αὐτῶ ὅς δὲ αὐ κόφινωθῆ ἄπιδες
γίνεταί. Δικεῖ δὲ τῶτο πεπονδέταί, καὶ ὁ Εὐειπίδου πατήρ, Βοιωτὶς ὦν τὸ
γῆρος.

ΑΣΣΥΡΙΟΙ.

Ασσύριοι τὰς παρθένοισ ἐν ἀγορᾷ πολοῦσι τοῖς θέλουσι σιωοικεῖν
πρωτάς μὲν τὰς ἀγμιατάς καὶ καλλιτάς, εἶτα τὰς λοιπὰς ἐφεξῆς. Ὁ-
ταν δὲ ἔλθωσι ἐπὶ τὰς φαυλοτάτας, κηρύττουσι, πόσον τις θέλει πωρο-
λαβῶν ταύτας σιωοικεῖν, καὶ τὸ σωμαχθέν ἐν τῆς τῆς ὑπηρετῶν τιμῆς
πρωτάς πωροιδόνταί.

Ασσυροὶ δὲ μάλιστα βαδίτητα καὶ ἀοργησίαν.

ΠΕΡΣΑΙ.

Πέρσαις ὁ μὴ πριεῖν ἔξισιν, ἐδὲ λέγουσιν.

Βαὶ δὲ τις πατέρα κτείνῃ, ἐπὶ βλητον αὐτὸν οἶονταί.

Εὰν δὲ πνα πωροαξῆ βασιλίδος μασιγῶσαι, δολχεισεῖ, ὡς ἀγαθοῦ τυ-
χῶν, ἐπὶ αὐτῆ ἐμνήσθη βασιλίδος.

Ἄθλα δὲ λαυβαίουσι ὡσαύ βασιλέως πολυτεκνίας.

Οἱ δὲ παῖδες παρ' αὐτοῖς, ὡσπερ μαθήματα, τὸ ἀληθεύειν διδάσκου-
ται.

ΙΝΔΟΙ.

Παρ' Ἰνδοῖς ἔαν τις ἄποσερηθῆ δακείου, ἢ ὡσαύκαταθήκης, οὐκ ἔστι
κείσας.

NOMADES.

Nomades & ipsi Libyum gens, in temporum dinumeratione non diebus, sed noctibus vtuntur.

APHARANTES.

Apharantes Libyes nominibus carent, soli orienti conuicium faciunt, vt qui multa mala in lucem proferat & ostendat.

Ex filiabus optimas eas censent, quæ tempore quam longissimo virgines manent.

BOEOTI.

Quidam Bœotorum decoctores qui non sunt soluendo in foro adducunt, & considere iussis cophinum superiniiciunt: Ac qui hoc cophini pœna affectus fuerit, inde infamis fit. Quam pœnam irrogatam etiam Euripidæ patri, qui ex Bœotis oriundus erat, sunt qui existimant.

ASSYRII.

Assyrij virgines in foro vendunt quibuslibet eas sibi iungi desiderantibus. Ac primo quidem veneunt, quæ forma omnium sunt venustissima, tum deinceps reliquæ. Quum verò ventum tandem fuerit ad maximè deformes, per præconem diuulgant, quantum quisque pecuniæ accipiat, vt eam ducat. Atque ita pretium ex formosarum venditione redactum, in elocandas deformes impendunt.

Coniungunt pariter exercentes in moribus potissimum grauitatem & mansuetudinem.

PERSÆ.

Apud Persas quod factum turpe existimatur, id nec dictu honestum censent.

Si quis patrem necauerit, eum subdititium non genuinum filium existimant.

Si quem iusserit Rex flagris cædi, is tanquam beneficio affectus, gratias agit quod eius Rex meminisset.

Quibus soboles numerosa est, ij præmium eo nomine a Rege ferunt.

Pueri apud ipsos, vera dicere, non secus atque disciplinam aliquam discunt.

INDI.

Apud Indos quum quis fraudatur mutuo aut deposito, actio-

κείσιν ἀλλ' αὐτὸν αἰπάτα ὁ πειεύσας.

Ὁ δὲ τεχνίτου πηφύσας χεῖρα ἢ ὀφθαλμὸν, θανάτῳ ζήμιετα.

Τὸν δὲ μέγιστα ἀδικήσαντα, ὁ βασιλεὺς κελδοῖαι κείρασαι, ὡς ἐχάτης ἔσσης ταύτης ἀπμίας.

Ἰνδοὶ συγκαταπέμψουσιν, ὅταν τελευτήσωσι, τῆς γυναικῶν τὴν παροφθαλμίσαντα, αὐτῆς δὲ ζῆμιον ἀγῶν μέγιστος γίνεται, ἀποδαζόντων νικῆσαι ἐκός τω τῆς φίλων.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙ.

Λακεδαιμονίοις τέχνας μανθάνειν ἀλλας ἢ τὰς εἰς πόλεμον, αἰχρῶν ὄσιν.

Εσιῶνται δὲ πάντες ἐν κοινῷ.

Τοὺς δὲ γέροντας αἰχρῶνται, ἔδην ἢ τὸν ἢ πατέρας.

Γυμνάσια ὡσπερ ἀνδρῶν ὄσιν, ἔτα καὶ παρθένων.

Ξένοις δὲ ἐμβουλιῶν ἐκ ἔξισιν ἐν Σπάρτῃ, ἔτε Σπαρτιάταις ξενιτῶν.

Ταῖς δὲ αὐτῆς γυναιξὶ ὡς κελδοῖονται ἐκ τῆς δειδισάτων κύεσαι, καὶ ἀσῶν καὶ ξένων.

Χρηματίζεσθαι δὲ αἰχρῶν Σπαρτιάτη.

Νομίσματι δὲ χρῶνται σικτήριον, ἔτα δὲ ὡς πνι δρεθῆ χρυσὸς ἢ ἀργυρος, θανάτῳ ζήμιετα.

Σεμνωῦνται δὲ πάντες, ὅπι τὰ ταπεινοὺς αὐτοὺς παρέχον, καὶ κατηκῶσι ταῖς ἀρχαῖς.

Μακαρίζονται δὲ μᾶλλον παρ' αὐτοῖς οἱ γηναίως ἀποθνήσκοντες, ἢ οἱ ἀτυχῶς ζῶντες.

Οἱ δὲ πᾶσι νομίμως ὡς πνα βωμὸν ὡδεμόντες μασιγρῶνται, ἔως ἀπὸ ὀλίγοι λειφθέντες σεφανωδῶσιν.

Αἰχρῶν δὲ ὄσιν δουλῶν οὐσκλων, ἢ συγγυμνας τῶν, ἢ φίλων γημέσαι.

Κείσιν δὲ ταῖς γερῶναις ὅπι τὰ τέρματι τῆ βίης παροφθαλμίσται, τοῖς τε δὲ ἢ κακῶς ζῶσιν.

Ὅταν δὲ σερατεύονται ἔξω χείρας, πῦρ ἀπὸ βωμοῦ τῆ ἀγῆτορος Διὸς ἐναυσάμενος πυρφόρος λεγόμενος, σῶσει τὰ βασιλεῖ ἀσβέσον αὐτὸ πῦρον.

nem non habet, sed sibi culpam imputare debet, quod credidit.

Si quis artificem manu vel oculo priuauerit, morte pœnam luit.

Qui grauissimo obnoxius delicto est, iubente Rege tondetur, tanquam hoc extremæ sit ignominia.

Indis mortuis iungitur in rogum vxor ex omnibus dilectissima vnâ cremanda. Inter ipsas autem acerrimum certamen oritur, adiuuantibus quamlibet suis amicis, vti vincat.

LACEDÆMONII.

Lacedæmonij non satis honestum ducunt, aliis operam nauare artibus, quam ad res bellicas pertinentibus.

Cibum omnes viri vnâ capiunt.

Senes quosuis omnes reuerentur, non secus ac parentes suos.

Vt viris sua sunt exercitia: ita sunt virginibus item sua.

Peregrinis Spartę degere fas non est, nec Spartanum peregrè proficisci.

Vxoribus suis potestatem faciunt prolem suscipiendi ex pulcherrimis, tum ciuium tum peregrinorum.

Quæstum facere Spartano indecorum.

Nomismate vtuntur ex Corio. Quod si verò cõtingat aurum domi alicuius vel argentum deprehendi, morte pœnam luit.

Maxima omnibus hinc gloria, si se humiles & obediens magistratibus suis præbeant.

Beatiores apud eos iudicantur, qui præclaram mortem oppetunt, quam qui in magna prosperitate viuunt.

Pueri ex lege quadam aram circumeuntes flagellantur, donec pauci ex iis reliqui, perdurantes sub flagris, coronas præmium auferunt.

Minus honestum censetur timidum aliquem, contubernalem vel Gymnasij socium, vel amicum sibi iungere.

De Senibus iudicium fit circa finem vitæ, qui nam ex iis benè, qui sequius vitam suam traduxerint.

Quum exercitus educitur extra limites regionis, ignem incendit sacerdos, qui Pyrphorus, id est ignifer, dicitur, ab ara Iouis ductoris, quem à Rege non procul remotus præfert, inextinctum seruans.

Συωικπέμπονται τῶ βασιλεὶ μάντις καὶ ἰατροί, καὶ αὐληταί, οἷς ἐν ταῖς μάχαις ἀπὸ σαλπύγγων αἰεὶ χροῶνται. μάχονται δὲ ἔστεφανωμένοι.

Ἦ πανίστανται ἢ βασιλεὶ πάντες, ὡ λὺ ἐφόρον. Οὐμύει τε πρὸ τῆς ἀρχῆς ὁ βασιλεὺς, καὶ τοὺς τῆς πόλεως νόμους βασιλεύειν.

ΚΡΗΤΕΣ.

Κρητες παρῶτοι Ἑλλήνων, νόμοις ἔχον Μίνως θεμέριου, ὅς καὶ παρῶτος ἐθαλασοκράτησεν. παροσεποιεῖτο δὲ Μίνως ὡδῶ τῷ Διὸς αὐτὸ μέγα-θηκέναι, δι' ἐννεὰ ἐτῶν εἰς πῶρος φοιτῆν, ἐν ᾧ Διὸς αἴτηρον ἐλέγετο, καὶ κεί-θεν αἰεὶ πναὶ νόμοις φέρον τοῖς Κρησί. Μέννηται δὲ τούτου καὶ Ὀμηρος, ἐν οἷς λέγει.

Τοῖσδ' ἐνὶ Κνωσὸς, μεγάλη πόλις, ἐνθα Μίνως γε.

Εννέωρος βασιλεύει, Διὸς μεγάλιο ὄαρις.

Οἱ δὲ Κρητῶν παῖδες ἀγελάζονται κοινῇ μετ' ἀλλήλων σκληραγω-ζούμενοι, καὶ θῆρας καὶ δρόμοις ἀνάντις ἀνυπόδυτοι κατανούοντες, καὶ τὴν εἰόπλιον πυρρίχην ἐκπονοῦντες, ἡύπνα παρῶτος εὔρε Πυρρίχος κωδω-νιάτης Κρῆς τὸ γῆρος.

Συοσιτοῦσι δὲ ἐν κοινῷ οἱ ἄνδρες, τὴν αὐτὴν διαίτην ἔχοντες ὄξισου πάντες.

Δῶρα δὲ αὐτοῖς ὄσιν ὄπλα τιμώτατα.

ΑΤΤΑΡΙΑΤΑΙ.

Αυταριάται τοῖς ἀδυνάτοις ἦν ἔραπωτῶν ἐν ταῖς ὄδοι πορείαις ἐδί-ποτε ζῶντας ἄπο λειποῦσι.

ΤΡΙΒΑΛΛΟΙ.

Τριβαλλοὶ τέτταρας φάλαγγας ἐν ταῖς μάχαις ποιοῦνται, τὴν παρῶ-την ἦν ἀθηνῶν, τὴν ἐχρημέλιον ἦν κερσίτων, τὴν τρίτην ἦν ἰππέων, τε-λδύταίαν τὴν πῶν γυναικῶν, αἱ αὐτοῖς εἰς φυγὴν τρεπεμέλοισ κωλύουσι βλασφάμουσαι.

ΚΑΥΣΙΑΝΟΙ.

Καυσιανοὶ τοῖς μετ' ἡνικαμέλοισ θρηνώσι. τοῖς δὲ τελοδύσαντας μα-καρίζουσι.

ΚΙΟΙ.

Κίοι τοῖς ἀποθανόντας κατακείσαντες καὶ ὄσο λογιόσαντες, ἐν ὄλμοις

Adiunguntur autem Regi in bellum eunti Vates, medici, tibicines. Nam tibiis in bellis vice tubarum vtuntur. Pugnantes autem coronis ornantur.

Regi assurgunt omnes præterquam Ephori. Iurat autem Rex antequam regnum adeat, Imperaturum se iuxta leges Reipublicæ.

CRETENSES.

Cretenses primi inter Græcos leges habuerunt, à Minoe Rege conditas, qui & primus maris imperio potitus est. Fingebat autem Minos se ab ipso Ioue didicisse, quod per annos nouem ad montem quendam commearat. Vbi antrum Ioui sacrum erat, à quo reuersus semper leges aliquas Cretensibus attulit. Cuius meminit Homerus suis versibus, quorum hæc sententia:

Inter illas est Gnoſſus vrbs magna, vbi Minos

Nouem annis imperauit, qui Iouis magni confabulator erat.

Cretensium pueri in vnum publicè congregantur, ibique vnà duriter educantur, & venationibus dediti per accliuia nudis pedibus discurrunt, & armati ad saltationem Pyrrhicham dictam magno labore assueſcunt, cuius inuētor fertur fuisse Pyrrhichus Cydoniates, genere Cretensis.

Viri autem simul in publico cibum capiunt, eadem victus ratione æqualiter omnia ipsis præbentur.

Dona apud ipsos plurimi æstimata, sunt arma.

AUTARIATÆ.

Autariatæ milites per viam agros imbecillēsque factos, in viuis nunquam relinquunt.

TRIBALLI.

Triballi quatuor Phalanges seu ordines in acie instruunt: Primam Phalangem faciunt imbecillium: Alteram ab ea fortissimorum quorumque: Tertiam Equitum: vltimā mulierum, quæ reliquos in fugam versos conuiciis sistunt.

CAUSIANI.

Causiani eos qui in lucem eduntur, deplorant; qui autem è vita excedunt, eos beatos iudicant.

CII.

Cij mortuos quum cremarunt ossa eorum colligunt, quæ in

τὰ ὄψα καταπίσασιν, εἶτα ἐνθέντες εἰς ὠλοῖον, καὶ κόσμιον λαβόντες
ἀναπλέκσιν εἰς πέλαγος, καὶ πρὸς τὸν ἀέμον ἐξοδίζουσιν, ἀρχὴς αὖ
πάντα ἐμφυσηθῆ καὶ ἀφανῆ γήμηται.

Τ Α Τ Ρ Ο Ι .

Ταῦροι Σκυθικὸν ἔθνος, τοῖς βασιλεῦσι τοῖς Διουστᾶτοις ἤρ' φίλων συγ-
κατατάπυσιν. ὁ δὲ βασιλεὺς Διουστάνος φίλος, ἢ μέγας ἢ τὸ ὅλον Διουτέ-
μνει ὠπίον, πρὸς τὴν ἀξίαν τῆ τελευτήσαντος.

Σ Ι Ν Δ Ο Ι .

Σινδοὶ ποσούτοις ἰχθῆς ὅπῃ τοῖς ταύροις ἐπιβάλλουσιν, ὅσοις πολεμίοις ὁ
βασιλεὺς ἀπεκτονῶς ἤ.

Κ Ο Λ Χ Ο Ι .

Κολχοὶ τοῖς τελευτήσαντας ἢ τάπυσιν, ἀλλὰ γρημῶσιν ἀπὸ δένδρων.

Π Α Ν Η Β Ο Ι .

Πάνηβοι Λίβυες, ἔταν αὐτοῖς βασιλεὺς Διουστάνη, τὸ μὲν σῆμα κατορύτ-
τους, τὴν δὲ κεφαλὴν ἀποκόψαντες, ἢ χρυσάσαντες ἀναπείσαν ἐν ἱερῶ.

Τ Ε Λ Ο Σ .



mortario contundunt. Tum in nauigium imponentes in altum nauigant, vbi per cribrum ea ad ventos dispergunt, donec omnia difflantur & euaneſcunt.

T A V R I .

Tauri, Gens Scythica, vnà cum Regibus mortuis gratiſſimos quoſque eorum amicos humare ſolent. Rex verò quum amicum aliquem morte amittit, aut partem auriculæ, aut totam eam abſcindit, prout dignitas amici mortui merebatur.

S I N D I .

Sindi quum quenquam ſepeliunt, tum quot hoſtes in vita occiderit, totidem piſces, eius ſepulcro iniiciunt.

C O L C H I .

Colchi vita functos non humi ſepeliunt, ſed ab arboribus ſuſpendunt.

P A N E B I .

Panebi Libyes mortuo Rege corpus reliquum terra condunt: caput autem trunco amputatum inaurantes in ſacris ſtatuunt.

F I N I S .

